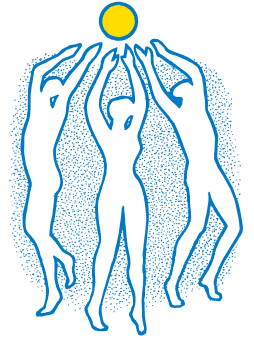

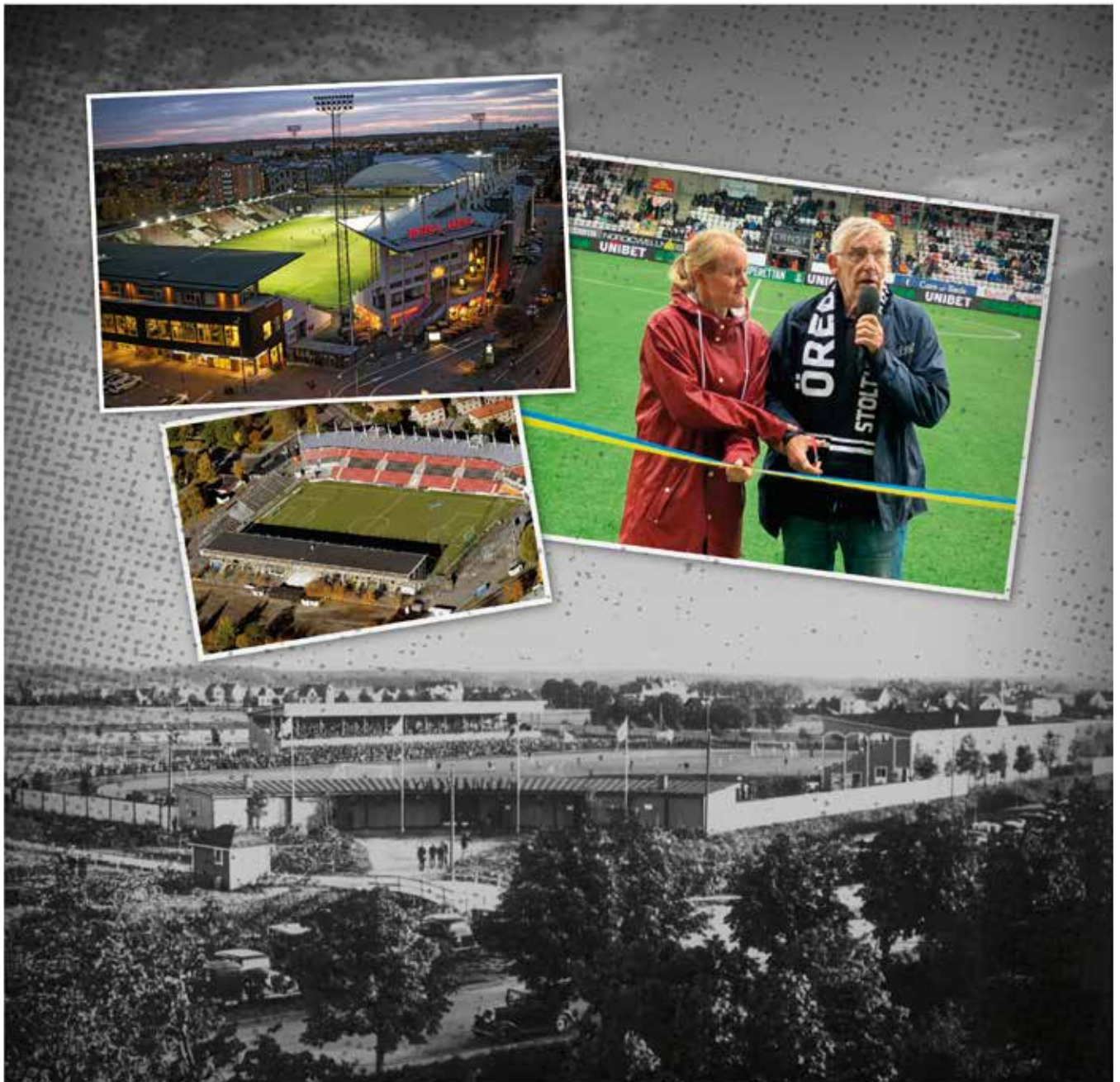

Idrottsarvet

Nr 74 - Årgång 38 - 2023

ÖREBRO LÄNS IDROTTSHISTORISKA SÄLLSKAP

Styrelsen inom ÖLIS

Ordförande

Jan Andersson
janolf.andersson@telia.com
Tel 076-677 76 01

Vice ordförande

Thomas Eklund
thomas eklund@rfsisu.se

Sekreterare

Kerstin Pedro
kerstin.m.pedro@gmail.com

Kassör

Björn Reineborg
reineborg@gmail.com

Ledamöter

Sten Berglund
stenberglund44@gmail.com

Bo Ericson
bo.sten.ericson@telia.com

Kjell Sunesson
kjell.r.sunesson@gmail.com

Anki Olsson (adjungerad)
anki.rahmberg@hotmail.com

Aktivitetsutskottet

Björn Reineborg, samordnare, Sven-Arne Ahlberg,
Bo Ericson, Owe Eriksson, Nisse Jansson, Ebbe
Karlsson, Kerstin Pedro och Anki Rahmberg-Olsson.

Digitala Idrottsmuseet

Sven Göran Gustafson, samordnare, Nils-Yngve
Almqvist, Bo Astvald, Anders Edh, Sten Berglund,
Kenneth Johansson, Gunilla König, Hans-Ove
Nyqvist och Lars Segelberg.

IT/Hemsidesamordnare

Thomas Eklund

Kvinnors Idrott

Kjell Sunesson, samordnare, Daniel Alsarve, Jane
Karlsson, Hanna Palm och Laila Sunesson.

Marknadsutskottet

Bo Ericson, samordnare, Thomas Eklund, Björn
Reineborg och Sten Berglund.

Museiutskottet

Thomas Eklund, samordnare, Sten Berglund, Gunnar
Hagsten, Claes Pedro, Lars Segelberg och Kjell
Sunesson.

Kansliutskottet

Sten Berglund, samordnare, Bo Ericson, Anki
Rahmberg-Olsson, Björn Reineborg och Lars
Segelberg.

Programråd

Thomas Eklund, Björn Reineborg och Kjell
Sunesson.

Tidningsredaktion

Tidningsredaktion: Håkan Bågenvik och Thomas
Eklund, redaktörer, Berndt Larsson, bilder.
Layout: Karin Lidner

Samarbetspartners

Buss & Trafik
Elprofilen
Gustavsvik
ICA Parken
Industrihandel i Örebro

laget.se
Länsförsäkringar
Mäklarhuset
Prinfo Welins
Puts och Tegel i Örebro AB

RF-SISU Örebro län
Röhnisch Sportswear AB
Sveas Bageri
Ullmax
Örebro Sportklubb

Omslagsbilden

Marie Hammarström Liljeson och Thomas Nordahl vid invigningen av utställningen
”Berättelsen om Eyravallen/Behrn Arena”.

Örebro Läns Idrottshistoriska Sällskap
Järntorgsgatan 3, 703 61 Örebro.
Swish 123 232 67 59

Hemsida: www.olis.nu
E-post: idrottshistoriska@telia.com
Bankgiro: 5495-3039.
Organisationsnummer: 875001-4972

Ledaren

Heja istället för att hata

”Brinnande och rökfyllda läktare.

Maskerade huliganer, knallskott och slagsmål.”

Svensk fotboll har nog aldrig varit så illa ute som den är just nu. Den moderna läktarkulturen har spårat ur.

Skandalscener med kaos, förstörelse och avbrutna matcher börjar bli vardag i allsvenskan.

Förbund och föreningar är passiva. Ja, storstadsklubbarnas spelare har till och med ”kvarssamtal” med de så kallade supportrarna efter förlustmatcherna. Och en del stjärnor tackar sina fans som stått där med brinnande bengaler mitt i publikhavet. Eländet har till och med spridits till lilla Degerfors.

Priset tog ju Victor Edvardsen, då i Degerfors, när han efter derbysegern mot Örebro SK ledde klacken i hataramsor, istället för att glädjas över den egna segern. Han agerade på liknande sätt i Djurgården. Och han är inte ensam bland de unga stjärnorna i allsvenskan och Superettan.

Tyvärr får de destruktiva krafterna också kredit av unga(?) sportjournalister, sprungna ur samma led. Tar inte förbund, föreningar, spelare, ledare och media kraftigt avstånd från upploppen, brinnande bengaler och annan pyroteknik har vi snart ingen publik kvar på arenorna.

Lär av ishockeyn. Här bryts matcherna och hal-larna töms. Svårt kanske eftersom fotbollsåskådarna är så många fler. Men efter ett par matcher som får fortsätta utan publik och poängavdrag för arrangerande klubb är jag säker på att majoriteten av supporterklubbarna ser till att alla sköter sig i fortsättningen. Och varför gå maskerad på fotboll?

Enligt polisprofessor Leif GW Persson bör klubbarna ha bättre kontroll på vilka som släpps in och porta vissa från arenorna, för att undvika att den här typen av situationer uppstår.

- Nu för tiden finns det ju system för ansiktsigenkänning som är hundra procentig, säger han i en intervju i TV4 och föreslår att man går på damfotboll istället om man vill slippa kaos och kalabalik.

- Gå på tjejfotboll, där verkar det vara som förr. Trivsel, säger GW som imponerades av sommarens VM som verkade vara fritt från rökfyllda läktare.

Och det är ju inte meningen att idrotten, läs publiken, ska tära på polisens knappa resurser.

Håkan Bågenvik

ÖLIS tidning nr 74

Tryck: Prinfo Welins

Tidningsredaktion: Håkan Bågenvik och Thomas Eklund, redaktörer, Bernt Larsson, bilder.

Layout: Karin Lidner

Eyravallen/Behrn Arena 100 år

Lördagen 26 augusti firade Eyravallen/Behrn Arena 100 år vid matchen Örebro SK - Västerås SK. Supportrarna på ståplats bjöd på ett mäktigt tifo innan match. I halvlek invigdes den permanenta utställningen "Berättelsen om Eyravallen/Behrn Arena". Matchen slutade 1-1.

Invigningsbandet klipptes av fotbollslegendarna Maria Hammarström Liljeson och Thomas Nordahl, till stora applåder från de över 8 000 åskådarna.

De fick båda frågan vilket deras största minne är från arenan.

- Jag minns min första match på arenan då jag spelade för Umeå IK i en cupmatch mot KIF Örebro. För första gången fick jag i en match möta och göra mål på min tvillingsyster Kristin, det kändes mycket konstigt, berättade Marie.

- Främsta minnet är min mäktiga bicykletas i mål mot Kalmar FF 1976, svarade Thomas snabbt. Ett av de allra, allra vackraste målen som gjorts på arenan.

Utställningen speglar i nio skärmar arenans 100 år. De teman vilka berörs är Initiativtagarna, Multiarenan, Arenan, Amerikansk fotboll, Bandy, ÖSK:s Fotboll, ÖSK:s skyttekungar, Världsspelare, Tre fotbollshändelser samt en faktaruta.

På varje skärm finns en QR-kod där de intresserade kan klicka och botanisera sig vidare till mer artiklar, foton och filmer.

Utställningen är producerad av ÖLIS och ÖSK med Christer Blohm och Thomas Eklund som projektansvariga.

Hyllningstalet till Eyravallen/Behrn Arena 100 år hölls av kommunalrådet i Örebro, John Johansson.

Till Jubileumsmatchen kom, det var fri entré genom sponsorer, hela 8 254 åskådare.

Christer intervjuar Marie och Thomas.

ÖSK:s skyttekungar

Lyckad Caféräff på Eyravallen/Behrn Arena

Caféträffen med temat Eyravallen/Behrn Arena samlade, glädjande, över 100 deltagare, onsdag 4 oktober. Föreläsare var trion Christer Blohm, Thomas Eklund samt fotbollslegendaren Thomas Nordahl.

Deltagarna togs emot vid Örebro SK:s klubblokal på Behrn Arena, Café National, uppkallat efter det café på Våghustorget där klubben bildades år 1908. Dagen till ära bjöds kanelbullar till kaffet.

Vid Café National speglade Thomas Eklund, i en initierad föreläsning, anläggningens 100 år. På denna Multiarena har det vintertid spelats och utförts bandy, boxning, curling, ishockey, isracning, skridsko samt konståkning och sommartid amerikansk fotboll, fotboll, friidrott, speedway samt tennis. Evenemang som utställningar och konserter, en dansbana fanns.

I Puben på restaurang Tillsammans, tidigare 4:e våningen, förevisade Christer Blohm hur de nio skärmarna genom QR-koder är kopplade till en hemsida. Det ger möjligheten att verkligen botanisera i Eyravallens historia. Christer gjorde ett antal nedslag där filmer från VM-matchen mellan Frankrike-Skottland och motorcykeltävlingarna på 1930-talet visades samt artiklar, foton och filmer på och om Thomas Nordahl.

Thomas, ÖSK:s främste målskytt genom tiderna, 106 mål, intervjuades av Christer. Deltagarna fick en inblick i Thomas framgångsrika karriär, men också hans kloka synpunkter ÖSK: fotbolls situation idag.

I arkaden mot Rudbecksgatan fick alla deltagarna se de nio, imponerande, skärmarna med tema Initiativtagarna, Arenan, Multiarenan, Bandy, ÖSK Fotboll, ÖSK:s skyttekungar, Fyra Världsspelare, Tre fotbollshändelser och Amerikansk fotboll.

Utställningen visas permanent i arkaden, kan ses vid alla publika arrangemang i Behrn Arena.

Idrottsgymnasiet imponerade

Onsdagen 20 september tog hela tjugonio medlemmar en "idrottspromenad", ledd av Anna-Lena Kanto, genom Virginska skolans Idrottsgymnasiums verksamheter vid Eyrafältet. Vi fick vid studiebesöket få följa hur framstående idrottstalanger, från hela Sverige, tränade i praktiken.

Första stoppet skedde i ishallen där det tränades på is och i den nya, mäktiga, styrketräningslokalen. Den ansvarige, Henrik Löwdahl, berättade om hur eleverna rekryteras och tränar inom i Hockeyakademien. Ett resultat av samarbetet mellan Örebro HK och Virginska skolan är att unga talanger från hela landet söker sig till Hockeyakademien i Örebro. Örebro HK:s pojk- och juniorlag är i högsta Sverigetopp.

På isen denna dag, vilka ledde träningen, var ishockeylegendarna och förebilderna Calle Gunnarsson och Marcus Weinstock.

Vi gick därefter över till fotbollsarenan där Elin Magnusson och Björn Ceder är ansvariga för fotbollsutbildningen. En av eleverna, Stina Zakrisson, berättade om hur det är att vara elev med fotbollsintriktion. I bakgrunden pågick intensiv fotbollsträning.

Promenaden avslutades vid Virginska skolan där rektor Håkan Ågren tog emot oss tillsammans med en fika. Idrottsgymnasiet omfattar idag 23 klasser, fördelade på tre årskurser, med över 700 elever. Nationellt intag finns i idrotterna amerikansk fot-

Håkan Ågren och Anna-Lena Kanto.

boll, fotboll, friidrott, golf, gymnastik, handboll, innebandy och ishockey. Därutöver finns en lokal intagning där de flesta idrotter finns på programmet. Utbildningen sker i samverkan med berörda idrottsföreningar.

Avslutningsvis tackades Anna-Lena Kanto för en oerhört informativ och imponerande idrottspromenad med en gåva och stora applåder. Vad kunniga och vilka fina förebilder Anna-Lena, Elin, Henrik och deras kollegor är.

Virginska skolans Idrottsgymnasium är en skola som bäst där eleverna i symbios utvecklas som människor och idrottare.

Anna-Lena Kanto och Stina Zakrisson tillsammans med intresserade ÖLIS-åhörare.

The logo for Gustavsvik features a stylized blue circular emblem on the left, composed of three curved, overlapping shapes. To the right of the emblem, the word "Gustavsvik" is written in a bold, blue, sans-serif font.

Gustavsvik

The logo for Sveas is enclosed in a red oval border. The word "Sveas" is written in a red, cursive script font. Below it, the words "CAFÉ", "BAGERI", and "KONDITORI" are stacked in a red, bold, sans-serif font.

Sveas
CAFÉ
BAGERI
KONDITORI

The logo for ULLMAX consists of the word "ULLMAX" in a bold, black, sans-serif font. A registered trademark symbol (®) is located at the top right of the letter "X".

ULLMAX®

Från BK Forward ut i fotbollsvärlden

Med temat "Från BK Forward ut i fotbollsvärlden" genomfördes en caféträff i Kulturkvarteret onsdag 1 mars. Träffen samlade nära 200 entusiastiska deltagare vilka imponerades av Pelle Blohms och Magnus Erlingmarks framträdande. Två för BK Forward och idrotten, intressanta, framträdande och föredömliga idrottsutövare. Hasse Borg hade tvingats till ett sent återbud.

Moderatorn Håkan Bågenvik inledde med att beskriva hur bostadsområdena, Stjärnhusen, Markbacken och Lundby skapade en talangfabrik inom BK Forward. Under över femtio år har lovande talanger lämnat Väster för högre divisioner, nationellt och internationellt.

Pelle Blohm står när de andra faller

Pelle Blohm växte upp i barnrika Markbacken, på väster.

- Det var en tuff plats att växa upp på i 70-talets Örebro där idrotten blev en trygghet. "Forward och Trängen har alltid varit och kommer att vara mer än fotboll för mig".

- Jag spelade både bandy, fotboll och hockey i tonåren. Hockeys intensitet passade mig faktiskt bäst, men det blev fotboll.

Det blev några år för Pelle med Forward i näst högsta serien i slutet av 1980-talet.

- För min och BK Forwards utveckling fick vi då en framsynt och kunnig tränare i Stefan Eriks-

son. Stefan var starten för en ny era där de många talangfulla ungdomarna, metodiskt och medvetet, gavs chansen att slussas in i klubbens A-lag.

- Ett starkt minne från denna tid är när Liverpool gästade Örebro och Trängen 1986. I ett länslag mötte vi storstjärnorna inför 10 000 åskådare på Eyravallen.

- Samtidigt med Magnus gick jag till ÖSK, vilka satsade med Rolf Zetterlund som tränare. Rolf's tränarstil passade inte mig så jag förlängde inte mitt kontrakt med ÖSK. Därefter följde några bra och lyckosamma år i IFK Norrköping.

Pelle var den svenska spelare som öppnade fotbolls dörren till Kina. För en lön på en miljon om året blev det spel i klubben Dalian Wanda

- Det blev en oerhörd kulturkrock men också en fascinerande tid där jag utvecklades som människa. Året resulterade i att jag skrev boken "Pionjär i mittens rike"

Karriären kunde varit över men Pelle nappade på ett erbjudande från GAIS.

- Tränaren Lennart Ottordahl passade mig perfekt. Laget var på väg uppåt och gick upp i allsvenskan år 1999. Jag spelade endast 35 matcher i klubben men blev mycket väl mottagen av fansen. De gav mottot "Blohm står när de andra faller" som blev namnet på min andra bok.

Efter några år som TV-expert arbetar Pelle idag som krönikör i Nerikes Allehanda samt redaktör för tidningarna Marknad Örebro och Örebro Läns Tidning.

Magnus Erlingmark försvarare, mittfältare och anfallare.

Magnus Erlingmarks fotbollskarriär började i BK Forwards nystartade fotbollsverksamhet i Lundby. Vid 12:års åldern blev det träning och matcher på Trängen.

- Det var stort att spela upp BK Forward i näst högsta serien 1986, med kommande derbyn mot Örebro SK. Därefter blev det tre år i ÖSK med Roffe Zetterlund som tränare och Sven Dala Dahlqvist som lagkapten, ett bra ÖSK-lag.

- Nu följde tolv fina säsonger i IFK Göteborg. Vi vann fyra SM-guld. Nådde också kvartsfinalen i Champion League. Spelade 278 matcher och gjorde 42 mål. Jag var som bäst i mitten av 1990-talet. Spelade i fyrbackslinjen, på mitten och som anfallare. Gjorde ett kort inhopp som målvakt vid ett tillfälle, efter en målvaktskada.

Efter avslutad elitfotboll säsongen 2004 blev Magnus, som ett tecken på hur mycket supportrarna uppskattade hans lojalitet gentemot IFK Göteborg, inröstad i GP:s omröstning i "Århundredets Änglaleva" vid klubbens hundraårsjubileum.

Totalt spelade Magnus 37 landskamper men ingick i landslagstruppen vid ett mycket stort antal fler tillfällen. Höjdpunkterna är EM-bronset i Sverige 1992 och bronset vid VM i USA 1994.

- Danmark vann överraskande EM 1992, vi besegrade dock dem i första matchen med 1-0, där jag gjorde ett kortare inhopp. Var naturligtvis stort att delta i ett EM på hemmaplan.

- Största upplevelsen är givetvis VM 1994. Det var mycket publik på våra matcher men i övrigt märktes det inte att fotbolls-VM spelades i USA. Vi hade många internationellt bra spelare i truppen. Laget var nöjda över att kunna komma hem med en bronsmedalj.

- Mottagandet vid hemkomsten blev en positiv chock för laget. Vi hade ingen aning om den fotbollsfeber som rådde i landet med låten "När vi gräver guld i USA" i spetsen. Gripenplan eskorterade oss sista biten till Arlanda.

En kortege förde oss genom Stockholms gator, alla kantade av tusentals hyllande fans. Firandet skedde i Rålambshovsparken, inför nära 100 000 jublande åskådare, vilken upplevelse.

Magnus kombinerade sitt fotbollsspel med studier under sin karriär. Sedan tjugo år är han verksam inom fotbollsspelarnas fackliga organisation "Spelarna", idag som generalsekreterare.

laget.se

Möten med Torbjörn, Anders, Svennis och Margareta

Torbjörn och "Fotbollens kuriosakabinett"

Forskaren Torbjörn Andersson presenterade i ord och många bilder "Fotbollens kuriosakabinett" på ett intressant, tänkvärt och underhållande sätt. Platsen var en välfylld ÖLIS klubblokal, tisdagen 21 februari.

Fotboll har spelats i Sverige under 130 år. Den är en naturlig del av vårt svenska kulturarv men dess status som kulturarv är lågt. Ett exempel är hur fotbollens tidiga anläggningar rivs utan någon eftertanke, gäller både Eyravallen och Wembley.

Fotbollens uppstart finns väl åskådliggjort på affischer. Eleganta och informativa affischer var mycket vanliga denna tid som kommunikationsmedel. Även vykort var mycket omtyckt.

När allsvenskan startade upp 1925 blev matchprogrammen en informativ källa.

Spelarna presenterades genom samlarbilder. Populärast var Alfabilderna som följde med tablettaskar. Nära 2 000 bilder på idrottare gavs ut under 1950-talet. Mest värde har en samlarbild på Pelé, den kan idag säljas för upp mot sexsiffriga belopp.

För fotbollsklubbarna har klubbnålar, medaljer, vimplar och prylar för supportrarna varit betydelsefulla. Här kan vi räkna in halsdukar, kepsar, mössor och slipsar.

Boken "Fotbollens kuriosakabinett" är ett måste för alla fotbollsnördar och av mycket stort intresse för de mer allmänt fotbollsintresserade.

Anders Adamson – experternas expert

Anders Adamson gav en mycket intresseväckande, initierad och trivsamt exposé över cykelvärlden idag. Platsen var ÖLIS klubblokal, tisdag 14 mars, där ett trettiotal medlemmar samlats.

I den välkända och framgångsrika cykelfamiljen Adamson ingick utöver Anders fadern Owe och sonen Stefan. Noterbart är att den som lyckats bäst är Stefan, mångårig proffscyklist.

Anders livslånga passion för cykelsporten framgick på ett mycket tilltalande sätt. Den egna bedömningen är att Anders hittills cyklat hela 35 000 mil, en siffra som ökar med 400 mil årligen.

-Cykelsporten är världens vackraste idrott byggd på taktik och oftast utmynnande i stor dramatik, förklarade Anders.

Cykelsporten är unik då den helt igenom är professionell och kommersialiserad. Anders berättade hur de olika proffsställen är uppbyggda för att på bästa sätt kunna serva sina cyklisterna till framgång på tävlingarna. Hundratals anställda samt nyttjande av avancerad teknisk utrustning ingår i denna mångmiljonindustri.

Eurosport tog ett nytt grepp i mitten av 1990-talet. Tidigare aktiva i de olika idrotterna vilka visades i kanalen utbildades till att bli expertkommentatorer. Utbildare och mentor var erfarne Bengt Grive. Anders har sedan dess varit expertkommentator för cykel. Det omtyckta och proffsiga samarbetet med Roberto Vacchi har skett vid TV-sändningar i cykel sedan 1996.

Svennis mindes sina åtta VM-finaler

Inför en av åhörare välfylld klubblokal berättade Sven Göran "Svennis" Gustafson, tisdagen 28 mars, om sina 30 år med EM- och VM-turneringar inom fotbollens värld.

Första finalen var den i Rom där Västtyskland besegrade Argentina. Upplevelsen gav inspiration till att på plats försöka följa så många EM- och VM-finaler som möjligt.

Minst upplevelse gav världsmästerskapen i Ryssland år 2018. Där Frankrike besegrade Kroatien i finalen. Mer minnesvärt, 1998, var det franska folkets firande efter vinsten mot Brasilien.

VM i Tyskland 2006 blev en svenskturering då tiotusentals fans fanns i Berlin inför den avslutande matchen mot Paraguay. Italien vann finalen mot Frankrike efter att avgjort på straffar.

Ett stort minne för livet var att vid VM i Sydafrika 2010 se den egna förebilden Nelson Mandela, på nära håll, vid den avslutande finalen. En match som Spanien vann över Nederländerna.

Brasilien vann VM i fotboll i Japan/Sydkorea 2002 genom att besegra Tyskland i finalen.

Vid VM 2014, i fotbollens hemland förlorade Brasilien på ett förnedrande sätt mot Tyskland i semifinalen med 7-1. Ett Tyskland vilka även besegrade Argentina i finalen.

Största upplevelsen av alla VM var det i USA 1994 då Sverige tog brons. Stort att på plats följa Sverige i semifinalen och matchen om tredje pris. Brasilien vann finalen efter straffläggning mot Italien.

- Jag minns få resultat från mina många fotbollsresor men har erhållit många fina upplevelser avslutade Svennis.

Greta Adrian och Örebrogymnastiken

Margareta Damm, barnbarn till Greta Adrian, berättade, tisdag 3 oktober, hur Örebrogymnastiken utmanade den rådande Linggymnastiken.

En grund för föreläsningen är den bok Margareta nyligen utgivet, "Katt bland Hermeliner" - Örebrogymnastiken utmanar Linggymnastiken under mellankrigstiden.

Margareta berättade om Sam och Greta Adrian samt Örebrogymnastikens framväxt. Örebrogymnastiken var under 1920, 1930, 1940- och 1950-talet ledande inte bara i Sverige utan i hela världen.

Den kvinnliga truppen "De grå" förändrade på ett mycket innovativt sätt den kvinnliga gymnastiken och den manliga truppen betraktades som världens främsta och var mycket delaktiga i att tävlingsgymnastiken infördes i vårt land.

Det ledde till en kamp och konflikt mellan den rådande Linggymnastiken och den framväxande Örebrogymnastiken. Efter ett fiasko vid genomförandet av Lingiaden 1950 hade svensk linggymnastik spelat ut sin roll efter 150 år, kampen mot Örebrogymnastiken upphörde. Den ersattes ny av andra gymnastikformer, där tävlingar blev tillåtna.

Örebrogymnastiken levde vidare efter att Greta och Sam Adrian dragit sig tillbaka. Erik Lindén utvecklade fortsatt AGF:s verksamhet och blev ansvarig ledare för svensk manlig tävlingsgymnastik på nationell och internationell nivå.

Margareta Damm har varit lärare och biträdande forskare vid Handelshögskolan på Göteborgs universitet.

ica .se

PUTS & TEGEL

SEDAN 1970

**HELA ÖREBROS
ÅRSKORT!**

ÖLIS Årsmöte

Örebro Läns Idrottshistoriska Sällskaps årsmöte genomfördes onsdag 12 april 2023 i Kulturkvarteret. Mötet inleddes med att ordföranden Jan Andersson gav en tillbakablick av det gångna årets omfattande aktiviteter.

Till ordförande för mötet valdes Torgny Larsson och till sekreterare Kerstin Pedro.

Jan Andersson omvaldes till ÖLIS ordförande.

Avseende ledamöter för två år omvaldes Bo Ericsson och Kjell Sunesson samt nyvaldes Sten Berglund efter avgående Sven Göran Gustafson.

Som revisorer omvaldes Göran Davidsson, Stig Wallinder samt Karl-Henrik Uhr, suppleant.

Till valberedning omvaldes Rolf Hallgren och Ulf Marcusson samt nyvaldes Mats Öhman efter avgående Sven-Arne Ahlberg.

Veckans gäst

Inom ramen för "Veckans gäst" har under hösten medverkat, Rolf Hallgren, Jonas Lindegren och Jan Andersson.

"Veckans gäst" sker varannan vecka inom ramen för ÖLIS "Öppen klubblokal", fredagar kl 09.00-11.00

Först ut var ishockeylegendaren Rolf Hallgren, vårt läns första riktigt kompletta ishockeyspelare. Rolf gav en färgstark exposé över sin ishockeykarriär med start i Örnsro. En karriär som banade väg för ishockeyns utveckling i länet. Rolf berättade även anekdoter från sina nio år som ÖLIS ordförande.

ÖSK Fotbolls klubbchef Jonas Lindegren summerade säsongen 2022, vilken varit tung. Bra värvingar med Kalle Holmberg har vänt trenden där det totala publiksnittet har kraftigt ökat.

Vi kommer inom kort att presentera en framtida strategi för ÖSK Fotboll, avslutade Jonas som gjorde ett mycket sympatiskt intryck och utstrålande en positiv framtidstro.

Tredje gästen var ÖLIS ordförande Jan Andersson. Idrottsligt uppväxt och verksam inom orienteringen. Efter sin aktiva karriär var Jan ordförande för Almby IK och O-ringen/Femdagars samt idag

Närkes Skogskarlar Klubb. Åhörarna fick en god inblick i de stora arrangemang som arrangerats i länet. O-ringen bygger under en tävlingsvecka upp en mindre stad med 25 000 deltagare/boende.

När vi var bäst i Sverige!

Vid Caféträffen, onsdag 12 april, fick vi möta KFUM:s Svenska mästare i Basket och Volleyboll från år 1999. Unikt blev de båda lagen mästare samma år och erhöll gemensamt NA:s guldlocka.

Basket och volleyboll är två idrotter skapade av den amerikanska KFUM-rörelsen i slutet av 1800-talet. Noterbart är att KFUM Örebro bildades redan 1890.

Volleyboll uppfanns 9 februari 1895 av KFUM-eleven William G Morgan på Springfield College i Holyoke, Massachusetts. Den första matchen spelades 7 juli 1896 av kvinnor.

KFUM Örebro tog upp Volleyboll under 1960-talet på initiativ av dåvarande ungdomskonsulenten Bosse Jardler. Idrottshallen vid KFUM-huset på Vasatorget var perfekt för Volleybollspel. Damerna kom att spela i högsta nationella serien åren 1965-73.

Olle Anfelt med erfarenhet från Volleybollen i Malmö flyttade till Örebro i mitten av 1980-talet. Det blev en nystart för verksamheten på bredd front.

- Det fanns en grund i ett antal intresserade volleybolltjejer samtidigt som hela ungdomsverksamheten var på väg att få struktur i föreningen, berättade Olle.

Framgångarna kom snabbt och 1986 kvalificerade sig KFUM Örebro för elitserien. Åren 1993-1995 var laget i tre SM-finaler, anförda av lettiska storstjärnan Ramone Jakobson.

- Vi var nära att vinna men kände att vi behövde utvecklas vidare så inför säsongen 1995-1996 gjorde vi en förändring där jag lade mer fokus på min ordföranderoll och som tränare kom meriterade Ismo Pelto-Arvo. I satsningen ingick den framgångsrika rekryteringen av Nils Holmdahl som fystränare, avslutar Olle.

Satsningen gav resultat och den första av sex raka SM-vinster kunde tas 1996. I laget fanns landslagsspelarna Annika Wallentin och Samantha Sylva.

- Vi kända oss direkt hemma i Örebro då Ismo varit vår tränare vid volleybollgymnasiet i Katrieholm. Träningen var på en hög nivå där Nils fysträning tillförde mycket. Laget fick ett försteg

gentemot våra konkurrenter. Främsta motivet till att vi vann sex raka SM 1996-2001 var att alla i laget hade ett mycket starkt vinnarfokus, förklarade Annika och Samantha.

James Naismith-Idrottslärare på YMCA College i Springfield, Massachusetts uppfann Basketen 1891. Första collegematchen spelas 1895. Redan 1896 bildades den första proffsligan National Basket League, med sex lag.

KFUM Örebro började med Basket efter initiativ och under ledning av Birger "Biggan" Önnegren i slutet av 1950-talet. Herrarna kunde gå upp i högsta serien 1965. Därefter var herrbasketen på hög nivå under 1970 & 1980-talen. En förgrundsfigur under ett par decennier var Richard Hampton som kom till KFUM Örebro från USA.

Även dambasketen var omfattande denna tid under ledning av tränare som Peter Rubarth och Christer Fahlström.

I början 1990-talet tog Christer Fahlström kontakt med Kent Lindahl. Kent skulle bli ansvarig tränare för en satsning med mål att nå Sverige-topp.

- Det var en stor och spännande utmaning som byggde på att Christers dotter Anna-Lena skulle komma åter till klubben, minns Kent.

Anna-Lena Fahlström/Kanto kom åter till säsongen 1992-93 följd av Maria Danielsson 1993-1994. Båda kom från spel i Arvika som dominerade svensk basket vid denna tid. Utöver ett antal SM-guld tog, imponerande, laget efter en finalplats ett silver vid Europacupen. De båda landslagstjejerna var grunden i laget, Maria, Sveriges bästa försvarsspelare och god skytt, Anna-Lena, lagkapten, guard och pådrivare.

- När jag nu ser tillbaka kan jag förvånas över det stora ansvar jag på ett naturligt sätt tog, jag var bara 20 år när jag kom tillbaka till Örebro. Jag minns att jobbade hårdast, jag tränade hårdast och försökte vara en förebild för laget, berättade Anna-Lena.

Första SM-guldet hemfördes 1995 efter att besegrat favoriterna Stockholms Capitals.

- Vi vann tack vare en fantastisk insats från hela laget och nådde det stora målet att vinna SM-guld, vilken glädje, minns lagledaren Thomas Rasmusson.

Det blev ett nytt SM-guld 1996 mot Visby Ladies. Oförglömligt är att Sussi Eberhardsson satte tio av tio trepoängsskott i en av finalmatcherna!

- Det var då och är sannolikt även nu ett världsrekord. I USA:s NBA för proffs var då rekordet nio av nio satta trepoängare, kommenterade, Kent Lindahl.

Avgörande finalmatchen mot Alvik 1998 blev minnesvärd. Idrottshuset var fullsatt femton minuter innan matchstart, 1 804 åskådare. Hundratal fick vända hemåt.

Alvik leder med 69-61, åtta poäng, när det återstår 4 minuter. Maria sätter två trepoängare till 66-69 och 69-69, publiken är i extas.

Anna-Lena kommer fri med korgen när det är 20 sekunder kvar, två poäng och straffkast. Taket höll

på att lyfta. Nytt SM-Guld till enorma ovationer.

- Det gav givetvis en härlig, vinnande, känsla när vi fick spela inför en oerhört entusiastisk publik i ett fullsatt Idrotts hus, uttrycker Cina Persman

Laget vann ytterligare två SM åren 1998 och 1999.

- Vi hade en bra och mycket målinriktad trupp med en fin sammanhållning, träning och match skedde alltid på en hög nivå, analyserar lagledaren och tidigare basketspelaren David Persman.

Efter de båda lagens framgångar bjöd landshövding Gerd Engman SM-vinnarna till Slottet för en middag.

- Gerd följde båda våra lag kontinuerligt och var för mig och många en stor kvinnlig förebild, minns Annika Wallentin.

Övre raden; Thomas Rasmusson, Cina Persman, Kent Lindahl, David Persman, Anna-Lena Kanto/Fahlström, Samantha Sylva, Annika Wallentin, Olle Anfelt.

Nedre raden; Anna Rosenberg/Fredriksson, Pernilla Jacobsson, Anna Strand.

Örebro län

Nora-Anna resan - en solskenshistoria!

Onsdag 31 maj lämnade två bussar Olaigatan för färd mot Noratrakten och en dag med temat "Nora-Anna". Över nittio deltagare gjorde under dagen stopp vid Nora-Annas Gårdscafé och Bryggerikrogen i Nora.

Nora-Annas Gårdscafé är Nora-Annas släktgård där hon själv levde fram till sin bortgång år 2003. Paret Marita Wiren och Thomas Mannhus har varsamt och prisat skapat en av Bergslagens bäst bevarade och stilfulla gårdar i den allra vackraste miljö, omgiven av skog, sjö och ängar.

Vid ankomsten bjöds deltagarna på kaffe tillsammans med en god morots- eller en somrig cheesecaketårta. Från uteserveringen kunde deltagarna, i en vacker vy, blicka ut över Fåsjön.

Tidigare friidrottsstjärnan Maria Akraka kunde tillsammans med ÖLIS ordförande Jan Andersson inviga en ny skärmställning om Nora-Anna i ett rustikt och trivsamt rum på gården. Därefter gavs

deltagarna tillfälle att vandra runt på gården. Ett flertal tog chansen att gå ned till sjön där de ängar Nora-Anna tränade på finns.

Innan avfärd bjöds det på frisk och god hemlagad saft gjord på rabarber med hallon, något som Nora-Anna under sin levnad bjöd sina gäster, traditionen har på nytt tagits upp av Marita.

Efter en kortare bussresa väntade lunch på Bryggerikrogen i Kulturkvarteret Nora. Den smakfulla lunchen bestod av ugnsbakad kyckling med varm gulbeta och rostad potatis följt av kaffe med kaka.

Thomas Eklund föreläste med temat "Berättelsen om Nora-Anna". Därefter intervjuade Håkan Bågenvik idrottsstjärnan Maria Akraka.

I den fortsatt strålande sommarvärmen kunde Sällskapet medlemmar, i de två bussarna, ta sig åter till Örebro, efter en mycket trivsam upplevelse.

Maria Akraka - vilken stjärna!

Maria Akraka Henriksson intervjuades på scenen av Håkan Bågenvik, som inbjuden gäst under Nora-Anna resan. Maria och Nora-Anna är Sveriges två främsta kvinnliga 800 meters löpare med sju SM vinster vardera.

Vad är tjusningen med sträckan 800 meter?

- Jag ville helst bli sprinter men under träning i Nigeria upptäcktes att jag var bättre på medeldistans.

Sträckan 800 meter är för lång för sprinters och för kort för medel och långdistanslöpare. Du avslutar varje lopp med mjölksyra i hela kroppen, snustorr i munnen samtidigt som det snurrar i skallen.

Maria föddes i London 7 juli 1966. Växte upp i Rågsved tillsammans med en ensamstående mamma och tre syskon. Pappan, Smart Akraka var en friidrottare från Nigeria, lämnade Sverige efter något år och åkte tillbaka till hemlandet.

Maria började sent med att tävla i friidrott. Inspiration gavs vid OS i Los Angeles av Valerie Brisco-Hooks, vinnare på 200 meter och 400 meter.

Det blev naturligt att söka sig till Norrtäljeklubben Rånäs 4 H där en syster var aktiv.

För att satsa på löpning så tillbringade Maria åtta månader i Nigeria hos sin pappa som var friidrottstränare. Tränade löpning två gånger per dag och förbättrade sig enormt. Åter till Sverige kom landslagsdebuten.

Sökte sig till USA och gick från 1987 på college i Iowa State. Blev fyra gånger All-American mästare i friidrott och valdes 2010 in i Iowa States Cyclones Hall of Fame.

Under stor del av Marias liv var löpning och träning hennes allt. Det var en hobby, en passion och ett yrke.

Deltog i ett OS 1992. Deltog i tre VM, 1987, 1991, 1995. Deltog i fyra EM, 1990, 1992, 1994, 1998. I samtliga mästerskap på 800 meter och 1500 meter.

Maria vann 21 SM-guld, satte två svenska rekord och var som bäst rankad femma i världen på 800 och 1500 meter inomhus. Rekordet på 800 meter utomhus 2, 00,58 stod sig åren 1991-1998 och inomhus på 2.00.01 fortfarande.

När var Du som bäst.

- Mitt sista tävlingsår 1998, detta till trots att jag hade en skada vilken fick mig att avsluta karriären.

Idag är det hästar som gäller för hela slanten både som jobb och fritid. Maria arbetar som affärsutvecklare på ATG och äger ett flertal travhästar.

Vi har sett Maria synlig i en rad projekt efter karriären som programledare där Maria intervjuade travkuskar inför V75 och Dagens Dubbel, Sommarpratarna i P1, Fångarna på fortet, eget frimärke och körat bakom Nick Borgen i Melodifestivalen 1993 tillsammans med Frida Johansson och Erika Johansson när han sjöng "We are all the Winners".

Du och Zlatan presenterades som stora förebilder på att alla kan få framgång och lyckas i Sverige. Ser Du eller har Du sett dig som en förebild.

- Inte under min aktiva karriär. Men när den gick mot sitt slut var det många, särskilt tjejer, som på olika sätt framförde att jag varit en stark förebild för dem både genom mitt idrottande och min civila karriär. Idag kan jag faktisk känna en stor stolthet över detta, avslutade Maria frågestunden med Håkan, till många och oerhört varma applåder. Maria – vilken stjärna!

Bakom rubrikerna ...

Mitt unika möte med "Nora-Anna"

Scenen är natursköna gården Stora Hälltorp i skuggan av Fåsjön i mitten av 1990-talet.

Jag och Nerikes Allehandas fotograf Stig Nyström mötte Nora-Anna Larsson-Hedlund på hennes Bergslagsgård, några mil nordväst om Nora. Men den här gången handlar det inte bara om 1940-talets kvinnliga löparunder, som var lika populär som Gunder Hägg.

Nej, nu möttes två ungdomsväninnor som inte setts på över 60 år. Ett tillfälle att få ett mer öppet samtal med Anna. Hon var svårflirtad. Och det skulle mycket till att locka Anna från gården. Många bönade och bad om att hon skulle ställa upp än här, än där.

Nej, Nora-Anna var ingen vän av stora eller många ord i större sammanhang.

Men piggare 74-åring fick man leta efter. Och mötet med barndomsvännen, den hängivna amatörfotografen Eivor Thawenius piggade upp.

- Eivor var ett riktigt charmtroll på 1930-talet. Pojkarna i byn var alldeles vilda när hon kom på somrarna. Vi som bodde här året runt var inte lika intressanta, säger Anna.

En styggelse, sa Gunder ...

Men åren gick och Anna Larsson blev den kvinnliga löparlegendaren Nora-Anna som under sju fantastiska år på 1940-talet (1943-1948) vann bland annat sju SM-guld på 800 meter, satte fyra världsrekord och fem svenska rekord på 800 meter och förlorade under sin tid som aktiv inte ett lopp på sträckan.

- Gunder Hägg tyckte det var en styggelse att se kvinnor springa. Han tålde väl inte att jag hamnade i rampljuset. Och mig gjorde det just det samma.

Nora-Anna fick aldrig uppleva ett OS som aktiv. Ett världskrig kom emellan. Och när OS avgjordes i London 1948 fanns inte 800 meter kvar på damernas OS-program.

På gamla dagar möttes de igen, väninnorna från tonåren, den hängivna hobbyfotografen Eivor Thawenius och Nora-Anna (Larsson) Hedlund.

- Jag fick nöja mig med att se OS på teve. Men vi visste varken vad doping eller anorexi var på min tid. Fett fläsk och potatis stod på matbordet när vi jobbade på gården.

Ungdomsväninnan Eivor fick avslutningsvis bilden som saknades i hennes mer än 30-åriga fotosamling av dåtidens kändisar, som shahen av Iran, Dalai Lama och Jeremias i Tröstlösa.

Text: Håkan Bågenvik

Bild: Stig Nyström

FOTNOT: Nora-Anna Larsson Hedlund dog den 13 juni 2003, 81 år gammal.

ELPROFILEN

**Länsförsäkringar
Bergslagen**

RES MÄ OSS
BUSS&TRAFIK.SE

ÖREBRO – SWEDEN

www.busstrafik.se

Prinfo WELINS

Mäklarhuset

Vi minns Agneta Andersson

En av tidernas främsta olympier, kanotisten Agneta Andersson, har i en ålder av 62 år gått bort efter en tids sjukdom. Agneta var i nästan 40 år en mycket uppskattad och ansedd medverkande vid Sällskapets olika aktiviteter.

Idrottsligt vann Agneta sju OS-medaljer, varav tre guld. Agneta erhöll tillsammans med Susanne Gunnarsson Svenska Dagbladets bragdmedalj år 1996, för årets bästa idrottsprestation.

Genom sin medverkan som föreläsare vid vår Caféträff/Årsmöte 1986 var Agneta starten på att framstående idrottare med internationella meriter kom att framträda vid våra Vår- och Höstmöten.

Vid vår stora OS-utställning år 2012 var Agneta invigningstalare och den som invigde utställningen.

Vinnarskallen. Vår medaljmässigt största olympier på damsidan.

Ovanstående var motivet till att Agneta valdes in som en av de första elva i länets Wall of Fame år 2016.

Sportfrågor

Vad kan du om Eyravallen/Behrn Arena?

1. Vilket år invigdes Eyravallen?
2. Den svenska idrottens fader invigde, namn.
3. En av initiativtagarna stod även bakom uppförandet av Centralpalatset, vem?
4. Hur många SM-guld hemförde bandyn under 50-talet?
5. Publikrekordet i fotboll är 20 066 åskådare 1961, vilka mötte ÖSK?
6. Publikrekordet i bandy är 12 736 åskådare 1959, vilka mötte ÖSK?
7. Vilket år ändrades namnet till Behrn Arena?
8. Vem är ÖSK:s allsvenske skyttekung på arenan med hur många mål?
9. Vilka två nationer möttes vid VM 1958, på Eyravallen?
10. KIF Örebro satte publikrekord för damfotboll i Champion League 2015, mot vilka?
11. Skyttekungen för VM 1958 spelade på Eyravallen, vem?
12. Vilken placering och medalj fick ÖSK fotboll i allsvenskan 1994?
13. Vilket år började amerikansk fotboll spelas på arenan?
14. Viket år fick arenan konstgräs?
15. Vilka har publikrekordet på arenan med 22 459 åskådare?

Svaren hittar du på nästa sida!

Onsdagen 31 augusti genomförde en buss med deltagare en mycket lyckad Solvallaresa. Studiebesök skedde hos Stefan Melander och travsamtal fördes med Per Skoglund. På Solvalla följdes V86 tävlingarna.
Foto; Börje Flodström, Stefan Melander och ÖLIS reseansvarige Bo Ericson.

Svar på sportfrågorna

Vad kan du om Eyravallen/Behrn Arena?

1. Den 26 augusti 1923.
2. Viktor Balck.
3. Adolf Lindgren.
4. Tre, 1955, 1957 och 1958.
5. ÖSK-Degerfors.
6. ÖSK-Västerås SK.
7. År 2005 blev namnet Behrn Arena.
8. Thomas Nordahl med 106 mål.
9. Frankrike mot Skottland.
10. KIF Örebro mötte Paris Saint-Germain, PSG.
11. Just Fontaine, Frankrike med 13 mål.
12. Två och stora silvret.
13. År 2012.
14. År 2003.
15. Gyllene Tider 2004

Skyttekingen vid VM 1958, Just Fontaine, gör 2-0 till Frankrike i matchen mot Skottland på Eyravallen.

Örebro Läns Idrottshistoriska Sällskap har genom Örebro läns bildningsförbund tilldelats folkbildningens förtjänstecken. Förtjänstecknet för nytänkande inom folkbildningen i Örebro län tilldelades 2023 Örebro idrottshistoriska sällskap och deras folkbildande insats "Kvinnors idrott". Tecknet mottogs av Kjell Sunesson, Laila Sunesson och Jane Karlsson från Sällskapet.

Samarbetspartners

WALL of FAME

Dagmar Andersson

Agneta Andersson

Tove Andersson

Owe Bergman

Göte Bengtsson

Gösta Fern

Bengt-Arne Gustafsson

Henrik Gustafsson

Lena-Marie Hagman

'Ava-Ava' Larsson

Ann-Louise Lindberg

Karin Lindell

Gösta Nilsson

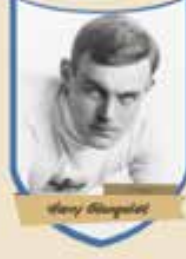
Torbjörn Nyman

Emma Palmgren

Karin Sjöström

Harry Stenlund

Gösta Sjöström

Lena Stenlund

Örebro Läns Idrottshistoriska Sällskap
Besöks- & postadress:
Järntorgsgatan 3, 703 61 Örebro
E-post: idrottshistoriska@telia.com
www.olis.nu